

PARENTESEN

*mars 2025 nr 3
årgång 21*

www.pargas.sfpension.fi

*”Pargaskvinnor i vinden”
Foto: Ulla Maj Lübchow, Fotoklubben*

Ordförandens spalt

En aktiv förening

I januari sätter jag mig ner och börjar plocka ihop föreningens händelser och skeenden från senaste år. Ett tu tre bara ökar raderna på det tomma pappret och första...andra sidan fylls upp. Så mycket har vi gjort. Så många besvärliga situationer har lösts upp och så mycket oväntat har kommit med på spelplanen.

Jag läser igenom alla årets protokoll, alla artiklar om månadsmötena och de sammandrag av händelser som jag gjort under året. Det har skett en stor aktivitetsving i föreningen sedan Corona-tiden. Då låg ju det mesta nere, bara en del planer fanns kvar, men de kunde heller inte förverkligas utan fick sakta förmultna i komposten.

Nio månadsträffar har Psp stått värd för under året, alla lika givande och trevliga.

Programmet på träffarna har varit omväxlande och intressant. Mycket glädje har vi även fått vara en del av. Vi har många hobbygrupper, i dag hela 17 st, och många av oss har hittat trevligheter att fylla pensionärsdagarna med. Flera av oss har fastnat i nya hobbyn och märkt att vardagen inte behöver vara "slö, slapp och likgiltig".

Samarbetet inom Åbolands pensionärer har varit livligt. En arbetsgrupp har under året utformat en tvådagars seminariekurs med ålänningarna. Skiftets Pensionärsparlament i Kasnäs hålls 8-9.4.2025. Där skall vi få bekanta oss närmare med tankar, problematik och glädjeämnen som ålänningarna, vi och de övriga åbolänningarna kan bidra med.

De åboländska sommarsamlingarna kommer även att fortsätta. Senaste år i juni besökte vi Kimito. Nu står Västanfjärd i turen att vara värd 5.6.2025. De bjuder på intressant program för att vi skall få bekanta oss med den delen av Åboland.

En av de trevligaste händelserna under 2024 har varit att kunna få hjälpa till med att dela ut guldkant i tillvaron. Genom en oväntad händelse fick Psp vara behjälplig med att dela ut de sponsorerade bidragspengar som The Owens Corning Foundation (Paroc) ville bidra med. Vi kunde förmedla julkaffe och tilltugg

till Björkebo, Folkhälsan, Lilla Ro samt Varhas sjukavdelningar i Pargas.

Ännu om verksamhetsberättelsen för 2024: Psp har en mycket duktig och aktiv styrelse som med gott mod möter de utmaningar som väntat, eller oväntat, möter. Vad gäller själva innehållet i texten har jag stor hjälp av föreningens sekreterare Pia att sammanfoga allt till en läsbar verksamhetsberättelse. Skattmästare Annica har hållit reda på att utgifter och inkomster håller sig innanför sina ramar.

Föreningens verksamhet utgör ett gott samarbete inom styrelsen samt en härligt positiv stämning inom föreningen.

Gunnel

Kvinnodagen den 8 mars

När Parentesen utkommer så har kvinnodagen redan passerat.

Hur många av oss kvinnor blev uppvaktade? Hur många tänker på varför vi firar den? Eller, håller dagen på att mista sin betydelse bland andra festdagar?

Internationella kvinnodagen är en dag för att uppmärksamma och fira kvinnors sociala, ekonomiska, kulturella och politiska framgångar världen över. Samtidigt är det en dag som visar på de utmaningar som kvinnor fortfarande möter.

Bakgrund och historia

Internationella kvinnodagen har sina rötter i arbetarrörelsen och suffragetternas kamp för rösträtt och bättre arbetsvillkor. Den första internationella kvinnodagen hölls den 19 mars 1911, men datumet ändrades senare till 8 mars.

Kvinnodagen förknippas ofta med demonstrationer och protester som lyfter frågor om lika rättigheter, arbetsvillkor

och kvinnors rätt att rösta.

Under början av 1900-talet kämpade kvinnor globalt för jämställdhet i arbetslivet och för politiska rättigheter. Under åren förändrades betydelsen och kvinnodagen kom alltmer att bli en dag då man uppmärksammade en bredd av ojämlikheter som drabbar kvinnor.

År 1977 antog Förenta Nationerna en resolution om att kvinnodagen upptas bland FN:s lista över högtidsdagar. Kvinnodagen fick en officiell prägel och blev mer opolitisk.

Syftet med firandet

Foto: Gunnel Jansson

Ursprungligen hyllades kvinnors prestationer inom olika områden. Man skulle engagera sig i kampen för jämställdhet och rättvisa. Man skulle fortsätta att arbeta för en mer jämställd framtid.

Idag har kvinnodagen mist sin ursprungliga politiska prägel även om strävandena fortsättningsvis är där. På många områden i världen har inte kvinnor samma rättigheter som män. Strävan att utöka jämställdheten finns alltså kvar men via andra forum. FN:s hållbarhetsprogram som de flesta stora företag följer omfattar även jämställdhet. Den 8 mars har mera blivit en dag då män uttrycker sin kärlek och uppskattning till kvinnor. Dagen har blivit kommersialiserad och kvinnorna hedras med en ros!

Text Pia Rantanen

Foto: Gun Nordin

Kvinnliga snilleblixtar som förändrade världen

Kvinnor är bra på att hitta på lösningar som underlättar i vardagen. Potatismjölet, kaffefiltret och diskmaskinen är bara några exempel på uppfinningar som skapats av kvinnor. Kvinnor har även gett oss tekniska lösningar som har varit banbrytande för informationsteknologin.

Potatismjölet

En av de första kvinnliga uppfinnarna var **Eva Ekeblad** (1724–1786). Hon var en svensk grevinna (född De la Gardie), vetenskapskvinna och agronom.

Eva Ekeblad är mest känd för att ha förädlat potatisens användning till potatismjöl och inte minst, brännvin. Läsaren kanske tycker kanske att det här inte är en upptäckt att orda om, men hennes metod bidrog till att minska beroendet av spannmål för alkoholtillverkning, vilket i sin tur frigjorde spannmål för att användas som livsmedel.

Samtidigt bidrog Eva Ekeblads arbete till att etablera potatis som en viktig gröda i Sverige. Vid den tiden var potatis relativt ny i landet, och hennes forskning ökade förståelsen för dess

mångsidiga användning. Potatis började odlas i större skala, vilket förbättrade livsmedelsförsörjningen och bidrog till ekonomin.

Eva Ekeblad är en viktig person i Sveriges historia och en symbol för vetenskaplig innovation under 1700-talet. Hon visade hur kreativt tänkande kunde bidra till att lösa praktiska problem och förbättra samhället.

Mary Anderson uppfann vindrutetorkarna

Nästa gång du kör i regn och rusk kan du tacka Mary Anderson (1866–1953) för att ha uppfunnit vindrutetorkaren! 1903 hade hon patenterat en manuell mekanism som kunde torka bort regn, snö eller smuts från bilens vindruta.

Mary Anderson kom på idén under en resa till New York en kall vinterdag. Hon lade märke till att spårvagnsförare ofta var tvungna att stanna och gå ut för att manuellt torka bort is och snö från vindrutan, vilket var både ineffektivt och farligt.

Trots att hennes uppfinning inte genast blev en kommersiell succé, eftersom bilar fortfarande var relativt nya, lade den grunden för framtida automatiska vindrutetorkare som vi använder idag.

Hennes innovation förändrade säkerheten och bekvämligheten för bilförare, särskilt i dåligt väder.

Josephine Cochrane uppfann diskmaskinen

Josephine Cochrane var frustrerad över att porslin, särskilt hennes fina serviser, ofta skadades eller gick i kras då tjänstefolket diskade efter stora middagar. Själv var hon inte förtjust i att diska och ville hitta en lösning för att rengöra porslin snabbare och utan risk för skador. Hon mätte upp sitt porslin, skissade och år 1886 hade hon designat en maskin som automatiskt kunde diska tallrikar, glas och bestick. Maskinen använde ett system av roterande trådkorgar som höll disken på plats, medan varmt vatten och tvål sprutades på disken.

Den första diskmaskinen hade sett dagens ljus.

Hon fick patent på sin diskmaskin samma år och började marknadsföra den. Hennes företag, som senare blev en del av KitchenAid, riktade sig inledningsvis mot hotell och restauranger, eftersom maskinen ansågs för stor och dyr för privata hushåll. Hennes design var banbrytande och inspirerade utvecklingen av diskmaskiner som senare blev mindre och mer prisvärda för vanliga hushåll.

Melitta Bentz uppfann kaffefiltret

Om du börjar din dag med en kopp kaffe kan du tacka den tyska hemmafrun Melitta Bentz för att du inte får kaffesmulor i munnen.

Fru Benz prövade sila kaffet genom sonens läskpapper och det fungerade – ingen sump eller bismak!

År 1908 tog hon patent på både filterhållaren och själva filtret och grundade företaget Melitta.

Melitta Bentz gjorde det möjligt att brygga kaffe som var både enklare att tillaga och hade en bättre smak, vilket snabbt gjorde hennes metod populär. Hennes engångsfilter av papper var hygieniska och lättanvända, vilket gjorde bryggning mer praktisk för hushåll och kaféer. Melitta-företaget blev en global aktör inom kaffeindustrin och fortsätter att utveckla produkter för kaffeälskare.

Hedy Lamarr uppfann trådlös kommunikation – grunden till Bluetooth och GPS.

Hon var inte bara en Hollywoodstjärna utan en sann uppfinnare, känd för sitt banbrytande arbete inom teknik. Tillsammans med den amerikanske kompositören George Antheil utvecklade Hedy Lamarr ett system för att säkerställa störningssäker radiokommunikation. Tekniken innebar att radiosignaler hoppade mellan olika frekvenser enligt ett förutbestämt mönster, vilket gjorde det svårt för fienden att avlyssna eller störa signalerna

Hennes uppfinning lade grunden till dagens Wi-Fi, Bluetooth och GPS.

Hedy Lamarr fick långt senare erkännande för sina tekniska bidrag. Bland annat blev hon postumt invald i **National Inventors Hall of Fame** år 2014. Hon är idag ett ikoniskt exempel på hur kreativitet och innovation kan komma från oväntade håll, och hennes liv visar att hon var mycket mer än "bara" en Hollywoodstjärna.

Text: Pia Rantanen

Foto: Offentliga plattformar

En tillbakablick på året 2024

Till årsmötet brukar det höra till att redogöra för verksamheten. Jag har inte tänkt gå in i detalj utan lyfta upp sådant som kan tänkas intressera medlemmarna. En fullständig version av verksamhetsberättelsen finns på vår hemsida, www.pargas.spfpension.fi.

Föreningen

På höstmötet 2023 återvaldes **Gunnel Jansson** till föreningens ordförande och på första styrelsemötet i januari 2024 konstituerade styrelsen sig enligt följande: **Gunnel Jansson**, ordförande, **Annica Forssell**, vice ordförande, **Beatrix, Pia, Rantanen**, styrelsens sekreterare, **Annica Forssell**, skattmästare, **Carl-Gustav Nygårdas**, teknikansvarig, **Yvonne Vestberg Heino**, ansvarig för mediekontakt, **Kurt Lundström**, IKT-kontakt, **Per-Olof Nordin** sköter klippboken och kontakten till Kombi, **Maj-Len Bergman**, medlemsregister, kontaktperson till och hobby- och programgrupper. Vid årets slut var medlemsantalet 468 personer av vilka 279 var kvinnor (60%) och 189 (40%) män.

Vad gjorde vi under året?

Våra nio månadsträffar på Brankis är grundläggande för den gemenskap som föreningen erbjuder.

Arrangemangen sköttes av programgrupperna och programmen var mycket varierande omfattande allt från sak, via motion till nöje. Några plock ur gästerna var bibliotekschef Tapani Häkkinen som berättade om sina planer för bibliotekets utveckling och bibliotekets serviceutbud i synnerhet.

Till exempel har alla som har ett bibliotekskort möjlighet att läsa ett stort urval av dagstidningar på Press Reader. Pargas stadsdirektör Tom Simola berättade om stadens kommande utmaningar och Mikael Enberg, även han från staden, redogjorde för projektet ”Kraft i åren”, där måndagsgymnastiken var i startgroparna.

Advokatbyrån Lindberg & Co från Åbo påtalade vikten av att uppgöra intressebevakningsfullmakt för att undvika kaos ifall av sjukdom.

Jeanette Enqvist gav oss sin berättelse om vägen från lärare till diakonissa och Kitty Abrahamsson presenterade REKO verksamheten och boundbirsn.

Föreningen har en vacker tradition, nämligen att alltid bjuda in Lucia till decemberträffen, så även 2024. Luciainsamlingen resulterade i en rekordsumma.

Träffarna samlar i regel mellan 110 och 170 medlemmar.

Hobbyverksamheten – några ljusglimtar

Föreningens hobbyverksamhet är omfattande. Med sina aderton hobbygrupper täcks allt från kortspel till motion och kultur, som under året fick en egen hobbygrupp.

Av grupperna lyfter jag fram

- Fotogruppen, som försett varje nummer av Parentesen med pärmbild och baksida!
- Boule, som ordnar aktiviteter för boare på Folkhälsanhuset!
- Kultur, startade med seniorbio på Kino Piispanristi.

Golf, som arrangerat förbundets golfmästerskap med 90 deltagare och en träningsrunda dagen innan med 40 deltagare. Pargas knep vandringspokalen!

De populära Seniorföreläsningarna

I samarbete med Skärgårdens Kombi förverkligades under året fyra föreläsningar. Inalles lockade föreläsningarna över 300 åhörare. Magnus Londen höll föredraget ”Ukraina - vad händer och hur kan jag hjälpa” och Pia Heikkilä en föreläsning om ”Anna och Anna, två starka kvinnor med höga ideal och

fötterna på jorden”.

Det stora dragplåstret var Magnus Sundman med sina två föreläsningar, ”Vem och vad i Pargas” och Pargas i ord och bild – följ med på en nostalgisk tidsresa”. Föreläsningarna lockade till sig en sal fullsatt med åhörare.

Intressebevakning och social verksamhet

Föreningens har stärkt sin kompetens för intressebevakning och påverkansarbete genom att Annica Forssell är vår representant i förbundets intressebevakningskommitté. Arbetet har en allt större betydelse då till exempel stadens beslutsfattare behöver få en bättre inblick i frivilligorganisationernas mångsidiga verksamhet.

Läkarstuderanden i Åbo får öva praktisk svenska med Pargasiterna!

Föreningen fungerade som mottagare av sponsorpengar från det lokala företaget, Paroc Oy Ab, och kunde därmed bjuda på förplägnad vid olika tillfällen som staden ordnade för seniorer. Vi hade även möjlighet att för sponsorpengarna bjuda på julkaffe vid ortens seniorboende. En satsning som togs emot med glädje!

Paragsiternas resor och aktiviteter

Över 240 Pargasiter deltog i föreningens resor och aktiviteter. Resorna, Porkalarentesen, Tytyri upplevelsegruva och Chappe nådde ut till ”nya” resenärer vilket gläder organisatören. Den nystartade seniorbion lockade ett rejält antal besökare!

Mediasynlighet och information till medlemmarna

Utöver de sedvanliga referaten från våra månadsträffar i Pargas Kungörelser (PK) har fyra berättelser från Hembygds-kunskapsgruppen bidragit till föreningens synlighet. Det skall **Gusse Laurén** ha ett stort tack för! Inalles har föreningen uppmärksammats i Pargas Kungörelser (PK) ca 30 gånger. Tidningen Parentesen, som under året fyllde tjugo år, har utkommit till månadsträffarna, dvs. nio nummer per år. Tidningen har stöttat hobbygrupperna att föra fram sin verksamhet samt med glädje tagit emot berättelser som våra skrivande medlemmar har delat med sig.

Föreningens webbplats www.pargas.spfpension.fi uppdateras fortlöpande med vecko- och månadsaktiviteter. Vår Facebooksida ger snabbinformation om händelser, aktiviteter och påminnelser om kommande resor.

Text: Pia Rantanen

Foto: PSP arkiv

Hur ser året 2025 ut?

Föreningens verksamhet fortsätter i stort sett som förut med intressanta inbjudna gäster till månadsträffarna samt med aktiva hobbygrupper blandat med resor och aktiviteter.

Intressebevakning är ett område som kommer att ha en hög prioritet. Vår ambition är stärka våra aktiviteter på lokal nivå och också samtidigt verka på nationell nivå.

På lokal nivå önskar vi att staden akut ska hänvisa oss nya samlingsutrymmen då vi förlorar tillgången till Seniorpunkten i sommar.

Även om ansvaret för social- och hälsovårdstjänster har förts över till välfärdsområdena, i vårt fall Varha, har

kommunerna ändå också i fortsättningen ansvar för invånarnas välmående och hälsa. Inför kommunalvalet uppmuntrar pensionärsförbundens intresseorganisation PIO alla kommuner till åldersvänlighet och att i all sin verksamhet beakta att befolkningen åldras och de utmaningar som det medför. En välmående kommun tar hand om de äldre invånarnas välmående och hälsa.

I detta sammanhang välkomnar vi staden initiativ att tillåta pensionärsföreningarna att kommentera den nya välfärdsplanen som i skrivande stund utvecklas.

Text Pia Rantanen med lån från PIO

Yttrandefrihet – världens mest missförstådda frihet

Susanna Landor, chefredaktör på ÅU, väckte många frågor och skapade en välkommen diskussion under seniorföreläsningen i februari. Rubriken är synnerligen relevant idag då retoriken tycks hårdna dag för dag. Det verkar ibland som om grundläggande etiska lärdomar har glömts bort och att sociala medier ger oss friheten att säga precis ”vad spottet för till mun”.

Susanna Landor påminner oss om, att en journalist har ett ännu större ansvar gentemot sina läsare än vad lagen förutsätter. Tidningarna får och fram för allt ska inte publicera vad som helst!

För Pargasiterna är Susanna Landor bekant sedan tidigare, hon gästade ju oss under en månadsträff år 2024. Det var i samband med att hon just gått tillbaka till journalistiken, som hon för ett kort avbrott lämnat för diakonin. Hon kräver ingen större presentation, men det bör sägas att hon har lång och gedigen erfarenhet av journalistik och också journalistisk etik. Och just pressetik är en av de pelare som journalistiken också ska basera sig på, förutom det att journalistik ska vara sann, relevant och intressant, enligt Landor!

Journalisterna har ett ansvar att förmedla samhällsliga skeenden utan att själva ta ställning till för eller emot. Yttrandefrihet innebär att vi skall kunna ge uttryck för våra åsikter utan rädsla för att statsmakten

ingriper. Så är det tyvärr inte i alla länder! Vi följer offentlighetsprincipen i Finland, dvs offentliga handlingar skall vara tillgängliga för medborgarna. Men, poängterar Landor, det betyder inte att allt som är offentligt ska publiceras.

Ytterligare ska enskilda personer inte begränsa en annan persons yttranden med kritik och trakasserier. Här är det inte fråga om yttrandefrihet.

Med yttrandefriheten kommer ett ansvar som ofta glöms bort. Hot, hat och personliga påhopp är lagstridiga och straffbara. ÅU refuserar ett antal insändare på grund av ovanstående. Landor säger så träffande ”det är inte en mänsklig rättighet att få sina skrifter publicerade i ÅU”.

Återgivet av Pia Rantanen

Hjärnveckan firas 13.3 - 19.3 2023 och påminner oss om hur viktigt hjärnhälsa är

Hjärnhälsa handlar om att bevara och stärka hjärnans funktioner och välmående. God hjärnhälsa betyder att man kan tänka klart, minnas, koncentrera sig, lösa problem och hantera känslor på ett balanserat sätt.

En frisk hjärna är avgörande för att kunna leva ett självständigt och kvalitativt liv. Den bidrar till att bibehålla en hög livskvalitet, och genom att aktivt ta hand om hjärnhälsan kan man förebygga eller fördröja kognitiva sjukdomar som Alzheimer och andra former av demens.

Hjärnhälsa påverkas av en rad faktorer, inklusive:

Fysisk hälsa

Regelbunden motion främjar blodflödet till hjärnan och kan stärka minne och inläring. En balanserad kost är viktig för hjärnans funktion. Att hantera riskfaktorer som högt blodtryck, diabetes och högt kolesterol är viktigt för att skydda hjärnan mot åldersrelaterade sjukdomar som demens eller stroke.

Sömn

God sömn hjälper hjärnan att återhämta sig.

Mental stimulans

Att utmana hjärnan genom att lära sig nya färdigheter, lösa problem eller läsa håller den aktiv och stark.

Socialt liv

Social interaktion stärker emotionell hälsa och minskar risken för depression och ensamhet.

Stresshantering

Kronisk stress kan påverka hjärnans struktur och funktion negativt.

Lite hjärnklur – ordgåtor, logik, rimligt?

Tänk inte för mycket innan du svarar utan lita på din instinkt!

Ligger de här färgerna i bokstavsordning?

Toker	Glader
Snarker	Blyger

Är detta namnen på fyra av de sju dvärgarna?

Paraguay	Guyana
Surinam	Ecuador

Ligger alla de här länderna i Sydamerika?

1980	1936
1908	1930

Genomfördes de olympiska spelen dessa år?

51	261
327	123

Är dessa tal delbara med tre?

1. Om det tar åtta män åtta timmar att bygga en vägg, hur lång tid tar det för fyra män att bygga samma vägg?
2. Om ett plan kraschar exakt på gränsen mellan två länder, var begraver man överlevande?

Nej- Nej- Nej- Ja
1 Det tar ingen tid alls, för den är redan byggd. Det står ju att det redan tagit åtta män åtta timmar att bygga den
2 Man begraver inte överlevande. (De lever ju!)

Pargasiternas hemliga resa

Vintern utgör i regel en utmaning för researrangören då aktiviteterna helst bör ske inomhus. Denna gången var vädergudarna med oss hela dagen då vi startade med att besöka det nyinvigda Rymdcentret Väisälä, Pemar sanatorium samt Vilkkimäki kaffemuseum.

Rymdcentret Väisälä på Tuorla har fått sitt namn efter fysikprofessorn Yrjö Väisälä. Väisälä bläste liv i astronomin 1923 i Turun yliopistos regi.

Redan på 30-talet började man planera flyttning av dåvarande centrala faciliteter utanför Åbo. Orsaken var att ljusföroreningen störde den astronomiska forskningen. Yrjö Väisälä var en driven forskare och i början av 1950 stod observatoriet klart. Rymdcentret Väisälä grundades i april 2020. Museet visar hur rik rymdforskningen har varit och är fortfarande. Väisälä koncentrerade sig bl.a. på att mäta avstånd. Det kan ju verka trivialt, speciellt när vi bekantade oss med de egenhändigt byggda teleskopen, men är nog så relevant än idag.

Idag betjänar rymdforskningen bl.a. Meteorologiska institutet

vid väderleksprognoser. På Tuorla ordnas intressanta evenemang för alla och envar året runt. Jag rekommenderar varmt alla som inte kunde komma med på hemliga resan att göra ett besök där.

Efter en gedigen information om rymdforskning förflyttade vi oss till att behandla tuberkulos på Pemar sanatorium.

Pemar sanatorium

Tuberkulosen, lungsoten, skördade många liv fram tills man såg effekterna av vaccinationsprogrammet som startade på 40-talet. Tuberkulosen var en sjukdom som alla fruktade eftersom dödligheten var stor och inget bot fanns. Som värst sägs det att en finländare dog i tuberkulos varje timme. Vissa utvalda hade möjligheter att få vård på

sanatorier. Sanatoriet i Pemar stod färdigt 1933 och hann verka som sanatorium bara i dryga 30 år.

Arkitektoniskt är sanatoriet mäktigt. Trots den brutala betongen som hörde till funktionalismen, är sanatoriekomplexet välplanerat och respekterar naturen - utifrån patientens perspektiv.

Allt är genomtänkt in i minsta detalj, sängar, stolar, lampor, skåp, handräcken och dörrhandtag. Inget lämnades åt slumpen. Den ljusa interiören skulle hjälpa patienterna att bli friska.

Arkitekturen

Sovpåsen till utesängarna var specialdesignad för sanatoriet.

I patientrummen hade boende varsin lavoar, men delade spottkopp!

Paret Aalto designade specialmöbler för sanatoriet, exempelvis **Paimio-stolen**, en böjträfåtölj skapad för att hjälpa patienter att andas lättare. Patienten skulle trä armarna bakåt, in i öppningarna på ryggstödet. Den här positionen skulle underlätta andningen.

för

Pemar sanatorium är idag en av de mest hyllade funktionalistiska byggnaderna i världen och är väl värt ett besök!

Kaffemuseet i Vilkkimäki

Tänk er att stiga rakt in i kaffenostalgin - det gjorde Pargasiterna med vår inspirerande guide som förde oss till tider innan kaffet såldes i vacuumförpackningar.

Det var Paulig som började sälja eget rostat kaffe i små förpackningar. I början maldes bönorna i butiken till önskad grovlek. Något som husmödrarna var ytterst noga med.

På museet fanns allt som har med kaffe att göra, Kafferostare, kvarnar för hemma- och affärsbruk, kaffepaket och -burkar, kaffepannor och kaffemössor, kaffekokare av alla modeller.

Diskussionen gick hög om vilken sort man druckit hemma, vem som hade sparat på samlings korten som satt som lock på det malda kaffet. Och vart hade dom tagit vägen?

Text: Pia Rantanen

Foto: Marjatta Karlsson, Bengt Sandström, Pia Rantanen.

Resor och aktiviteter våren 2025

Pargas svenska pensionärer

Kulturaktiviteter annonseras på föreningens hemsida, på Facebook samt via direktutskick.

25.3, kl 14.00 Seniorbio, Kino Piispanristi 11 € betalas på plats

Maria. Filmen handlar om Maria Callas sista tid i livet vid mitten av 1970-talet. Hon var under 1950–1960-talen världen kanske främsta operasångare (sopran). Angelina Jolie är i huvudrollen. Filmen har lovprisats både vad beträffar känslighet och musik, de historiska återblickarna och relationerna mellan människorna. Filmen är textad till svenska. Ingen förhandsanmälan.

20.3 kl 14-17.00 Seniordans på Frendi 15 € betalas på plats

Janne Engbloms trio bjuder upp till dans. Kaffe och bulle ingår! Ingen förhandsanmälan.

26.3, kl 13-15.00 Seniorföreläsning, Stadshuset ”Bryggan” 5€ betalas vid entrén

Korrespondent i Europas huvudstad – så förändrade kriget också EU. Mette Nordström.

5.6, kl 12-16.30 Åboländsk sommarsamling, Västanfjärd Ref 50620252

Vi startar kl 10.15 mot Vårdkasen där vi blir bjudna på sopplunch kl.12.00. Det ordnas tre guideade bussturer (ung 1,5 h) som ni kan bekanta er med på vår hemsida. Hemåt går färden 16.30.

Kostnaden för resan blir 50 €. I den ingår transporter, lunchen, kaffe och de guideade turerna.

Anmälningen är bindande och den borde jag få senast 15.5, helst tidigare! Uppge även 1'a och 2'a alternativet för guideade turen. Vårdkasen är rätt liten vilket gör att vi har begränsat antal platser.

Vid anmälan betalas deltagaravgiften in på vårt resekonto.

Åbolands pensionärer

Gå in på <https://aboland.spfpension.fi/resor/> och bekanta er närmare med de aktuella resorna.

Anmälningar till Leena Sjöblom, leena.m.sjoblom@gmail.com, tel. 040 572 2469

11-17.6.2025 Svenska slott och öar – en resa till Öland och Gotland

Sista anmälningdagen och betalningsdagen är 24.4.2025.

24-26.7.2025 Operafestivalen i Nyslott Resan är inhiberad!

19-23.9.2025 Höga kusten II - Det finns ännu platser kvar.

Anmälningar till Dragsfjärds resekoordinator Anna-Lisa Rosenqvist, tel. 040 547 862 eller rosenqvist.annalisa(at)gmail.com.

Pargas stads aktiviteter

Information om Pargas stads aktiviteter på PIUG, Seniorstugan etc får du via ditt Facebook flöde eller så hittar du dem bakom länken <https://tapahtumat.visitparainen.fi/fi-FI>

ANMÄLNINGAR till Pargasitens egna resor:

Du kan anmäla dig på vår hemsida (<https://pargas.spfpension.fi/resor/>), via e-post, textmeddelande till nedanstående eller personligen på månadsträffen till Per-Olof Nordin, tel. 040 750 9089, e-post perolofnordin@gmail.com eller Pia Rantanen, tel. 0400 948 013, e-post b.rantanen@gmail.com.

Anmälan är bindande. Ingen återbetalning av resan/aktiviteten, om du avbokar efter sista betalningsdag. Resorna betalas in på föreningens resekonto FI21 6601 0010 0803 07.

Använd resans/aktivitetens referensnummer för igenkänning.

Strax efter sista anmälning får du ett mejl med detaljerad information om resan.

Styrelsens sammansättning och funktionärer 2025		
Ordförande	Gunnel Jansson jansson.gunnel@parnet.fi	040 595 72 03
Skattmästare, vice ordförande	Annica Forssell forssell.annica@gmail.com	050 553 02 95
Sekreterare	Pia Rantanen b.rantanen@gmail.com	040 094 80 13
Vice sekreterare	Carl-Gustav Nygårdas carlgustav.nygardas@gmail.com	040 507 14 61
Vice skattmästare	Kurt Lundström kb.lundstrom@gmail.com	050 041 31 62
Övriga ledamöter	Maj-Len Bergman majlen.bergman@gmail.com	040 703 66 92
	Carita Karlsson tiitikarlsson@gmail.com	045 641 52 66
	Per-Olof Nordin perolofnordin@gmail.com	040 750 90 89
	Yvonne Vestberg Heino yvestbergheino@hotmail.com	044 917 92 91
Funktionärer		
Medlemssekreterare	Maj-Len Bergman	040 703 66 92
Mediekontakt	Yvonne Vestberg Heino	044 91 79 291
Teknikansvarig	Carl-Gustav Nygårdas	040 507 14 61
Klippboken	Per-Olof Nordin	040 750 90 89
Parentesens redaktion	Pia Rantanen, b.rantanen@gmail.com Vivan Norring-Nyström, ia@norrskata.com	0400 94 80 13 050 083 74 38
Parentesens ombrytning Webbansvarig/Webbredaktör	Carl-Gustav Nygårdas carlgustav.nygardas@gmail.com	040 507 14 61
Resegruppen	Pia Rantanen, b.rantanen@gmail.com Per-Olof Nordin, perolofnordin@gmail.com	040 094 80 13 040 750 90 89
SPF:s redaktionsråd	Pia Rantanen	0400 94 80 13
SPF:s intressebevakning	Annica Forssell	050 553 02 95
SPF:s valutskott	Vivan Norring-Nyström ia@norrskata.com	050 083 74 38
SPF Åbolands styrelse	Gunnel Jansson, vice ordförande	040 595 72 03
Nya medlemmar kan anmäla sig direkt till medlemssekreteraren Maj-Len Bergman , majlen.bergman@gmail.com eller via webben.		
Medlemmar i äldrerådet: Widar Nyberg (ordf) widde.nyberg@netti.fi, Inger Karlsson inger.karlsson@parnet.fi		

HOBBYGRUPPER			
Boccia/Boule	Annica Forssell	050 553 02 95	forssell.annica@gmail.com
Bowling	Seppo Rajamäki	040 046 91 92	seppo.rajamaki1@gmail.com
Bridge	Per Österman	040 021 14 52	per.osterman@parnet.fi
Da Capo Encore	Risto Nurmela	040 0973 534	risto.nurmela@abo.fi
Kultur	Pia Rantanen	040 094 80 13	b.rantanen@gmail.com
Fotoklubb	Beni von Weissenberg	040 545 14 35	benivw@parnet.fi
Fågelskådning	Marcus Duncker	040 552 11 00	duncker.marcus@gmail.com
Golf	Johan Nyberg	040 195 48 48	johan.nyberg@parnet.fi
Hembygdskunskap	Gunnel Jansson	040 595 72 03	jansson.gunnel@parnet.fi
IT-grupperna	Kurt Lundström	050 041 31 62	kb.lundstrom@gmail.com
Litterära salongen	Stina Engblom Colliander	040 071 53 88	stina202@parnet.fi
Språksamt	Marianne Saanila	040 722 6226	marianne.saanila@gmail.com
Stavgång	Rainer Wahtera	040 091 22 69	rainer.wahtera@gmail.com
Släktforskarna	Gustav Sundström	050 505 15 22	sundstroms@parnet.fi
Trädgårdsgrupp	Asta Lindholm	040 575 31 20	lindastae@gmail.com
Vattengympa	Solveig Nurmela	040 723 95 96	solveig.nurmela@abo.fi
<p>Släktforskargruppen träffas i allmänhet udda veckor i Seniorpunkten tisdagar kl. 14 Fotoklubben träffas varannan tisdag i Seniorpunkten kl. 17. Se närmare på hemsidan. Kultur träffas vid evenemang.</p>			
<p>Följ med hemsidans, www.pargas.spfpension.fi, händelsekalender eller föreningens Facebooksida, ”Pargas svenska pensionärer”. Många grupper informerar där om aktuella händelser.</p>			

Programgrupperna och gruppledarna för månadsträffarna

1.	Beni von Weissenberg	040 545 14 35	benivw@parnet.fi
2.	Mårten Malmlund	040 071 03 12	marten.malmlund@gmail.com
3.	Gunnel Jansson	040 595 72 03	jansson.gunnel@parnet.fi
4.	Ulla Nordlund	040 524 8214	nordlund.ulla@gmail.com
	Bertel Nordlund	040 052 64 52	bertel.nordlund@gmail.com
5.	Soili Svahnström	044 500 30 97	soilis@parnet.fi
6.	Stina Engblom Colliander	040 071 53 88	stina202@parnet.fi
7.	Christina Ahlsund	040 759 90 52	cahlsund@parnet.fi
	Clara Kronqvist-Sundström	040 867 19 48	kronqvistclara@gmail.com
8.	Annica Forssell	050 553 02 95	forssell.annica@gmail.com
	Solveig Nurmela	040 723 95 96	solveig.nurmela@abo.fi
9.	Carita Karlsson	045 641 52 66	tiitikarlsson@gmail.com
	Margareta Westman	040 588 05 98	magga.westman@gmail.com
10.	Kaj Johansson	040 516 22 70	kaj.johansson164@gmail.com

Hedersmedlemmar i föreningen

Stina Engblom Colliander, Karl-Gustav Laurén, Kurt-Erik Långbacka och Mikael Reuter

Markku Pohjavirta Historiens viskningar

Markku Pohjavirta Med positiv attityd mot emellan suddig framtid

Gun Nordin Svärmors svärmor början 1900

Gusse Lauren Viola Renvall

**Seniorbio om Maria Callas den 25 mars kl 14.00
på Kino Piispanristi
Ingen förhandsanmälan behövs.**